

PAPRSEK

ZPRAVODAJ KRAJSKÉ KOORDINAČNÍ RADY,
OBLASTNÍCH ODBOČEK SONS
A TYFLOKABINETU Č.BUDĚJOVICE, o.p.s.

Přinášíme Vám tyto informace:

- *Kalendář akcí*
- *Rozdílná účinnost změn v novele zákona o sociálních službách I.díl*
- *Nejčastější nemoci oka: III. Dalekozrakost*
- *Slavní nevidomí: Josef Proksch*
- *Zajímavosti z přírody: Podivuhodná spolupráce v půdě*
- *Recepty z hub: Salát z hub*
- *Houbový guláš*
- *První pomoc při otravě houbami*

SRPEN 2009

Klub držitelů vodicích psů:

5.září se v Mladé Boleslavi koná Mistrovství ČR ve výkonu vodicích psů
Podzimní setkání budou v termínech:

7.září

5.října - návštěva pana Dvořáka z výcvikové školy vodicích psů

2.listopadu - přednáška veterináře (téma podle zájmu držitelů vodicích psů)

7.prosince - Vánoční setkání

Rozdílná účinnost změn v novele zákona o sociálních službách - I. Díl

Prvním srpnem nabývá účinnosti novela zákona o sociálních službách, jež vnáší do současného systému několik zásadních změn. Jde zejména o zvýšení měsíčního příspěvku pro lidi s největším postižením, o zmírnění podmínek pro vznik nároku na příspěvek pro chronicky nemocné děti do 18 let a o změnu výplaty příspěvku na péči pro dospělé.

"Jednou z našich priorit je zajistit kvalitní péči těm, kteří ji skutečně potřebují. Novela zvyšuje od **1.srpna 2009** měsíční příspěvek pro lidi s největším postižením, o něž je péče nejnáročnější, **na 12000 korun měsíčně**. Týká se to zhruba 25000 osob, což představuje dopad na státní rozpočet ve výši cca 300 milionů korun," říká Petr Šimerka, ministr práce a sociálních věcí. Dále dochází od **1.srpna** ke zmírnění podmínek pro vznik nároku na příspěvek na péči pro děti do 18 let tak, aby na něj dosáhly především děti chronicky nemocné (např. diabetes, fenylketonurie, celiakie, nádorová onemocnění apod.), a to tak, že se **snižuje se počet úkonů**, které zakládají nárok na přiznání příspěvku na péči u dětí do 18 let. Zhruba 4000 dětí do 18 let nově vznikne nárok na příspěvek na péči ve stupni I, což obnáší 140 milionů Kč ročně nového mandatorního dopadu a maximálně 1000 dětí do 18 let může být posouzeno nově tak, že jim vznikne nárok na výplatu příspěvku na péči nikoliv ve stupni I jako doposud, ale ve stupni II, což představuje asi 24 milionů Kč ročně nového mandatorního dopadu.

Jak žádat o příspěvek:

"Na ministerstvu jsme také analyzovali způsob využívání příspěvku na péči a výsledky jsou málo uspokojivé. Proto musíme nezbytně přikročit k takovým regulacím, které mohou zajistit, aby příjemce využíval příspěvek účelně a hospodárně," vysvětluje ministr Petr Šimerka.

Žadatel o příspěvek bude povinen již při podání žádosti uvést, jakým způsobem a kým mu bude nebo již je péče poskytována. Pokud tuto informaci ani po výzvě ze strany správního orgánu neuvede, nemůže mu vzniknout nárok na dávku. Podle současných poznatků tento údaj neuvádí cca 6 procent příjemců příspěvku (téměř 20000 osob). V těchto případech pak není možné zajistit účelné využití dávky nebo zkontrolovat správnost jejího použití. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností budou moci provádět kontroly využití příspěvku na péči efektivnějším způsobem. Je to dáno jednak tím, že novela zavedla přesný výčet okolností, které musí být podrobeny kontrole a současně budou mít pracovníci obecních úřadů k dispozici přesný výčet činností (z výsledku posouzení lékařskou posudkovou službou), ve kterých příjemce dávky vyžaduje

pomoc či podporu. Kontrola se tedy bude moci zaměřit na to, zda je příspěvek využíván za účelem zajištění péče a současně na to, zda je péče správně zaměřena.

Nejčastější nemoci oka: III. Dalekozrakost

Příznaky: špatné, rozmazané vidění na blízko, při vyšším stupni vady i do dálky.

Příčina: dědičnost - oko je o něco kratší, obraz se láme za sítnicí.

Léčba: návštěva lékaře, který předepíše brýle či kontaktní čočky. Další možností je laserová operace.

Slavní nevidomí: Josef Proksch

Josef Proksch (4.srpna 1794, Liberec - 20.prosince 1864, Praha) byl významný český klavírní pedagog, klarinetista, pianista, varhaník, hudebním teoretik a skladatel. Byl známý zejména jako učitel B. Smetany a J. Holfelda.

Josef Proksch byl osobnost pozoruhodná. Tento od třinácti let úplně slepý syn chudého libereckého tkalce byl vychován v pražském ústavu pro nevidomé, kde se mu dostalo dobrého hudebního vzdělání. Jeho učitelem klavíru byl v té době v Praze známý Václav Koželuh.) Kritickým pozorováním domácích a na svých cestách i cizích hudebních poměrů došel k názoru, že široký průměr hudebního vyučování nedává žákům spolehlivý základ všeobecného hudebního vzdělání a že všude vážne v téže bezcílovosti. To vede k pěstění hudby jen jako povrchní zábavy, k ukrácení dlouhé chvíle, nikoliv jako vážného prostředku k obohacení života a k zušlechtnění lidské osobnosti. Proksch učinil svým životním cílem nápravu těchto poměrů. Připravil se na ni důkladným studiem. Zajel dokonce do Německa (r. 1825), aby v Berlíně osobně poznal u Logiera jeho metodu klavírního vyučování, která tenkrát budila rozruch zejména spojením klavírního vyučování se základy harmonie, používáním hromadného vyučování a chiroplastu, přístroje, který měl udržovat ruku a prsty žáka ve správné poloze. Hromadné vyučování hře na klavír, které sice přináší některé výhody, ostatně snadno nahraditelné čtyřruční hrou, které však znemožňuje sluchovou kontrolu hry a individuální rozvoj jednotlivců, se později ukázalo jako omyl. Prokschova škola od něho ve svém vývoji upustila (Tohoto způsobu hromadného vyučování se prý ještě používalo i u Kurzova prvního pražského učitele J. Hogra, u něhož se krátce učil i A. Grunfeld), podobně jako od chiroplastu, této čistě mechanické, a proto bezcenné pomůcky, jakých starší pedagogika vynalezla celou řadu. Jako učitel klavíru zabral Proksch do hloubky i šířky. O prohloubení všeobecného hudebního vzdělání svých žáků usiloval spojením klavírního vyučování se základy hudební teorie a harmonie, což prý bylo tenkrát v běžném vyučování novinkou. Do vyučování vnesl přesnost, důkladnost a pořádek; snažil se o vybudování systematického, promyšleného metodického postupu, který by pěstil hudební i technickou složku hry. Proto také vytvořil šestidílnou, velkou klavírní školu, která chce vést žáka od začátků až k nejvyšším stupňům; tato škola byla u nás používána po mnohá desetiletí (Pro její 6. díl napsal Smetana koncertní etudu „Na břehu mořském“). Prokschův

ústav si kladl za úkol nejen výchovu pianistů, nýbrž i učitelů, dobře připravených na svou dráhu; skutečně z něho také vyšlo mnoho dobrých pedagogů, kteří pokračovali v tradici Prokschem založené. Na rozdíl od Tomáška, obráceného spíše do minulosti a k doznívající pražské mozartovské tradici, reprezentoval Proksch a jeho škola v pražském hudebním životě okolo poloviny 19. století pokrokový tábor svým zájmem o tehdy nový směr novoromantický. Díla jeho předních skladatelů, zejména Liszta, bývala často hrána na veřejných koncertech školy, a to často i díla orchestrální v úpravě pro čtyři i více rukou nebo pro více klavírů. Jaký význam měl v době svého rozkvětu Prokschův ústav, vysvítá z toho, že jej při svých zájezdech do Prahy navštěvovali mnozí čelní skladatelé a výkonní umělci, např. Liszt, Klára Schumannová, Ant. Rubinštejn, Moscheles, Biilow a jiní. Z Prokschovy školy vyšlo mnoho dobrých hudebníků, pianistů, skladatelů i učitelů. Ovšem trvalé místo v našich dějinách bude mít Proksch především jako učitel Bedřicha Smetany. Dalšími jeho významnými žáky byli Jakub Virgil Holfeld a Josef Richard Rozkošný. V posledních desetiletích 19. století pozvolna Prokschova škola ztrácela na významu a na její místo nastoupil Holfeld.

Zajímavosti z přírody: Podivuhodná spolupráce v půdě

K udržení života na naší planetě přispívá podivuhodná spolupráce mezi určitými druhy rostlin a půdními bakteriemi.

Zajímavé údaje: Rostlina potřebuje k růstu a rozmnožování dusík. Tento plyn však musí být vázán v sloučeninách, které rostlina dokáže využít, například v amoniaku. Bobovité rostliny si s tímto problémem umí poradit tak, že spolupracují s bakteriemi z rodu *Rhizobium*. Takovému vzájemně prospěšnému soužití rozdílných organismů se říká symbióza.

Bobovité rostliny vylučují zvláštní látku, která bakterie přitahuje ke kořenům. Mikroorganismy pak do kořenů proniknou. I když jsou bakterie a rostliny ze dvou rozdílných říší, společně pracují na tom, „aby vytvořily v podstatě nový orgán - plně funkční kořenovou hlízkou, která váže dusík,“ píše se v časopise *Natural History*. Ve svém novém domově uvnitř hlízky se bakterie pustí do práce. Jejich hlavním nástrojem je enzym neboli forma bílkoviny označovaná jako nitrogenáza. Díky ní mohou bakterie vázat dusík, který je v půdě uzavřen ve vzduchových kapsách.

Natural History dále uvádí: „Veškerá nitrogenáza na naší planetě by se vešla do jednoho velkého kbelíku.“ Každá molekula je tedy vzácná. Nitrogenázu navíc ničí kyslík. Jak se s tím dokážou bobovité rostliny vypořádat? Produkuje zvláštní látku, jejímž úkolem je kyslík odstranit. Membrána na povrchu hlízky reguluje výměnu amoniaku, cukrů a dalších živin mezi bakteriemi a rostlinou. Podobně jako všechny rostliny i ty bobovité nakonec uhynou. Amoniak však v půdě zůstane. Díky tomu si bobovité rostliny právem vysloužily pojmenování „zelené hnojivo“.

Recepty z hub:

Salát z hub

Zdravá večeře ze zeleniny, vajec a hub.

Ingredience: kmín, houby 3 šálky, sůl, zelená paprika 1 kus, vejce 4 kusy, podle potřeby: máslo na smažení, zálivka: olej 1 lžíce, ocet 1 lžíce, cukr 1 lžíce, voda 3 lžíce, sůl 1 lžička.

Postup: Připravíme si na salát veškeré ingredience. Vejce uvaříme natvrdo, zchladíme a oloupeme. Nakrájíme je na kousky. Papriku očistíme a nakrájíme třeba na nudličky. Očištěné houby nakrájíme na plátky a podusíme je na másle se špetkou soli a kmínu doměkka. Po chvíli přidáme papriku a vajíčka, společně promícháme. Houbový salát zalijeme zálivkou připravenou smícháním oleje, soli, cukru, vody a podle chuti přidáme i ocet. Promícháme a podáváme.

Houbový guláš

Recept, díky kterému si uvaříte skvělý guláš i bez masa.

Ingredience: salám (gothaj, junior) 200 gramů, sádlo 3 lžíce, drcený kmín 1 lžička, černý mletý pepř 1 špetka, větší cibule 1 kus, střední brambory 5 kusů, rajče 5 kusů, hovězí vývar 1 šálek, zelená paprika 6 kusů, sůl 1 lžička, houby 350 gramů.

Příprava: Cibuli oloupeme, houby očistíme a papriku důkladně omyjeme a zbavíme jadérek. Brambory oloupeme a nakrájíme na čtvrtky. Připravíme si i rajčata, která předem spaříme, oloupeme a nakrájíme na kousky. V kastrolu zpěníme na sádle nadrobno nasekanou cibuli, přidáme na větší kusy nakrájené houby, papriky nakrájené na nudličky, sůl, pepř a kmín. Kastrol přikryjeme pokličkou a dusíme asi 20 minut. Podle potřeby podlijeme vývarem. Pak přidáme na čtvrtky nakrájené brambory a přilijeme zbytek vývaru. Jakmile jsou brambory měkčí, přidáme oloupaná a nakrájená rajčata. Vaříme do změknutí brambor. Nakonec do směsi zamícháme nakrájený salám a krátce jej prohřejeme. Houbový gulášek podáváme s chlebem.

První pomoc při otravě houbami

Příznaky otravy:

Zvracení, jinak se objevují bolesti břicha, průjmy, poruchy vidění, nadměrné slzení a slinění, snížení tepové frekvence

První pomoc:

Vyvolat zvracení, pokud je postižený při plném vědomí, a to co nejdříve od požití hub, kontrola stavu dechu a srdeční činnosti - kontrola pulsu, vždy co nejdříve přivolat Záchranou službu. Pro diagnostiku příčin otravy je také důležité zajistit zbytky hub, popřípadě i zvratky pro další zkoumání v nemocnici.

*Připravili pracovníci Tyflokabinetu České Budějovice, o.p.s.,
telefon: 386 460 660 - 1, e-mail: tyflokabinet.cb@seznam.cz,
web: www.tyflokabinet-cb.cz*